

'DE ZEVEN PROVINCIEËN'

verband nog ter sprake), ook met één zetel tevreden zijn. De traditionele partijen van het centrum en van rechts leden alle enig zetelverlies – doch met één uitzondering: zij werd gevormd door de Anti-Revolutionaire Partij die, van ruim 390 000 tot bijna een half miljoen stemmen klimmend, meer dan 100 000 stemmen winst boekte en twee man sterker in de Kamer terugkeerde. Colijn die 'De Zeven Provinciën' met een torpedo naar de bodem van de Indische Oceaan had willen zenden, was als fractieleider op haar kandidatenlijst no. 1 geweest: hij kreeg opdracht, een parlementair, d.w.z. op vaste afspraken met eventuele regeringspartijen steunend kabinet te vormen. Dat mislukte: in katholieke kring bestond te veel twijfel aan het economisch beleid dat men van deze overtuigde aanhanger van orthodox-liberale beginselen verwachten mocht.

Dan maar zonder vaste afspraken! Precies een maand na de verkiezingen had Colijn zijn 'crisis-kabinet' gereed, bestaande uit drie voormannen van de RKSP (van Schaik, justitie; Deckers, defensie; Verschuur, economische zaken en arbeid), één liberaal (Kalff, waterstaat), twee vrijzinnig-democraten (Marchant, onderwijs, kunsten en wetenschappen; Oud, financiën), één officiële CHU-er (Slotemaker de Bruïne, sociale zaken) en één onofficiële (de Graeff, buitenlandse zaken). Twee portefeuilles zijn nog niet genoemd. Welnu – het beteugelen van hetgeen hij als een ernstige gezagscrisis beschouwde, had de formateur kennelijk slechts veilig geacht in handen van anti-revolutionairen: zijn partijgenoot de Wilde kreeg binnenlandse zaken, en als minister van koloniën belastte Colijn, diep geschokt door 'De Zeven Provinciën'-zaak, zichzelf met de parlementaire verantwoordelijkheid voor het overzeese gebiedsdeel waar hij als jong luitenant veertig jaar tevoren, in 1893, voor het eerst voet aan wal had gezet.